

Miért közömbösek a délvidéki magyar óvodapedagógusok nemzeti történelmük, kultúrájuk iránt?

A **Vajdasági Magyar Óvodapedagógusok Egyesületének** elnökeként szeretném elmondani sokrétű tapasztalatomat. Egyesületünk tevékenysége lefedi az egész vajdasági magyar óvodahálózatot, igyekszünk mindenhol jelen lenni, és segíteni az óvónők munkáját. A magyar anyanyelvű tanítás terén, sajnos, szomorú tapasztalataink vannak. Pedagógusaink szakmai tudása még mindig az elmúlt fél évszázad ideológiájából táplálkozik, s igényét sem érzik szemléletmódjuk, értékrendjük megváltoztatásának.

Tudjuk, és már közhelyszámba megy, hogy a vajdasági őshonos magyar kisebbség kétnyelvű közösségben él. **Az itt élő magyar emberek a mindennapi életben használt anyanyelvükön kívül a szerb nyelvet kénytelenek használni a különböző nyelvhasználati színtereken, de még ott is, ahol az oktatás hivatalosan magyar nyelven van meghirdetve.** Ilyen például a szabadkai Óvóképző Főiskola. A jelenlegi oktatási rendszerben gyermekeink, főiskolai hallgatóink nemzeti történelmükkel, kultúrájukkal nem ismerkedhetnek meg.

Szeretném bemutatni az értékeltolódás megnyilvánulási formáit, amelyek az eltorzult iskolarendszer szüleményei. **A jugoszláv nemzet megteremtésére irányuló politika következtében, idestova fél évszázada már, olyan pedagógusok kerülnek ki a főiskolákról, akik számára az anyanyelv, a nemzethez és a magyar közösséghez való tartozásuk teljesen közömbös.** Nemzeti önképük sajátos körülmények között alakult 1945-től 1990-ig, és abbéli igény, hogy megismerjék saját nemzetük történelmét, a mai napig sem ébredt fel bennük. Az iskolarendszer sem támaszt ilyen igényt.

Tragikus pillanatként éltem meg 2004 októberében a Kikindán megtartott pedagógus-továbbképzés „röpke” ankétját. Október hatodika közelsége azt sugallta, néhány mondatban meg kell emlékeznünk az aradi vértanúkról. Mint a továbbképzés szervezője tettem meg indítványomat, amely sajnos, kemény ellenállásba ütközött, a téma nem érdekelte az óvónöket. A jelenlevő 45 pedagógusból mindössze nyolcan tudták, hogy mi a nap jelentősége. (Őket tisztelet illeti meg.) Ennél már csak az volt szomorúbb, amikor visszakerdeztek: de nekik miért kell ezt tudni? Mi hasznuk származik abból, ha ezt tudják, hisz az óvodában úgysem ok-

tathatják október hatodikát. Döbbenet vett rajtam erőt. A fogyasztói társadalom - az iskola és a televízió által közvetített hatások következtében - az élvezetekre helyezi a hangsúlyt, figyelmen kívül hagyva az igazi értékeket, mint például a nemzeti irodalom és történelem megismerése és megszerettetése. A háromnapos együttlét alatt fény derült arra is, hogy fogalomzavarral küzdenek a jelenlevők (ez szélesebb körre is érvényes). **Magyarkodásnak vélik az ilyen jellegű tudáselsajátítást.**

Jelen és jövő óvodapedagógusaink szakmai és családi életéből hiányzanak azok a források, amelyekből az értékeket kellene meríteni. Nem is lehetnek meg, amikor a szabadkai főiskolán a tíz tantárgyból hatot szerb nyelven tanulnak. A magyar nyelven előadott tantárgyak oktatói viszont nem érzik szükségét tudatosítani hallgatóikban, mit jelent és miért fontos birtokolni nemzetünk kincseit. Tessék elhinni, a legalapvetőbb fogalmak hiányoznak a hallgatókban: mikor van a Magyar Kultúra Napja és miért ezen a napon? A szabadságharc kezdete, forradalmaink, történelmi emlékhelyeink eredete és sorolhatnám.

A civil szervezetek mindent megtesznek azért, hogy az itt élő magyar nemzetrészben felébredjen a műveltség és a tudás iránti igényt. Ezért nagyon fontos, hogy a politika, a kultúrpolitika együttműködjön velük, támaszkodjon rájuk. Amikor megalakult a Magyar Nemzeti Tanács, azt reméltük, hogy oktatási bizottsága felkeresi majd a pedagógus egyesületek vezetőit, támaszkodik majd tapasztalataikra, hisz már több mint tíz év munka áll mögöttük. Nem így történt, pedig a civil szféra az, amely elsőként reagál az állam által megalkotott törvények hiányosságaira. Hiánypótló szerepet tölt be. Hézagpótló! Együttes erővel, a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával a civil szervezetek is többet tudnának tenni anyanyelvű oktatásunk megmaradásáért az óvodától az egyetemig, de ugyanígy érvényes ez az MNT-re is.

Végezetül: a határon túli magyar kisebbség szülőföldön való megmaradását és boldogulását nem elég különféle anyagi támogatásokkal segíteni, azt a magyar értékek megőrzésével és tudatosításával kell elérni. Ez új típusú kihívást jelent mindannyiunknak, és ehhez szervesen hozzá kell tartoznia a magyar nyelvű és szellemiségű felsőoktatásnak is.